

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2020 m. sausio 29 d. Nr. 242-40
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriame pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir AAS „BTA Baltic Insurance Company“, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2019 m. rugpjūčio 27 d. įvyko eismo įvykis, per kurį susidūrus dviem automobiliams buvo apgadintas pareiškėjai priklausantis automobilis „Peugeot 206cc“, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*) (toliau – automobilis). Pareiškėja kreipėsi į draudiką, apdraudusį eismo įvykio kaltininko civilinę atsakomybę privalomuoju transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės draudimu, prašydama išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui padarytą žalą.

Kreipimesi į draudiką pareiškėja nurodė, kad už transporto priemonės sugadinimus pageidautų draudimo išmoką gauti pinigais. Draudikas gautą pranešimą užregistravo duomenų sistemoje ir pradėjo administruoti žalą bylą Nr. (*duomenys neskelbiami*). Draudiko ekspertas, gavęs apgadintos transporto priemonės dokumentus ir sugadinimų nuotraukas, įvertino transporto priemonės sugadinimų mastą ir informavo pareiškėją, kad automobilio remontas kainuos 277,80 Eur. Taip pat draudikas informavo pareiškėją, kad jei draudiko apskaičiuota remonto suma netenkina, pareiškėja gali savo transporto priemonę remontuoti tiek draudiko nurodytose remonto įmonėse, tiek pareiškėjos pasirinktame autoservise. Pareiškėja nesutiko su draudiko apskaičiuotomis transporto priemonės remonto išlaidomis, todėl tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėja prašo rekomenduoti draudikui užtikrinti jos teisę į tai, kad jai priklausantis automobilis būtų suremontuotas, t. y. užtikrinti pareiškėjai teisę į draudimo išmoką, kuri atitinka rinkos kainas bei įkainius. Pareiškėja nurodo, kad už draudiko pasiūlytą draudimo išmoką jai nėra galimybės susiremontuoti automobilio, nes už tokią sumą automobilio remontuoti nesutiko nė viena remonto įmonė. Pareiškėjos teigimu, ne ji yra eismo įvykio kaltininkė, todėl per eismo įvykį apgadintas automobilis privalo būti atkurtas į iki eismo įvykio buvusią padėtį.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė nesutinkąs su pareiškėjos reikalavimu ir prašo jį atmesti. Draudikas nurodo, kad, pagal teisės aktų nuostatas, draudikui kyla prievolė atlyginti tik būtinašias automobilio remonto išlaidas, kurias apskaičiuoti kyla prievolė būtent draudikui. Draudiko teigimu, toks jo sprendimas nenukrypsta nuo susiklosčiusios teismų praktikos, pagal kurią būtent pareiškėja turi pateikti įrodymus, patvirtinančius, kad faktiškai turėtos transporto priemonės remonto išlaidos viršija draudimo išmoką. Draudikas pažymi, kad pareiškėjai buvo nurodyta, jog objektyvus žalos dydžio vertinimas galimas tik tuomet, kai apgadinto automobilio savininkas yra suinteresuotas atlikti transporto priemonės remontą, o ne gauti kompensaciją pinigine išraiška. Dėl šios priežasties draudikas mano, kad jo apskaičiuotas draudimo išmokos dydis neprieštarauja teisės aktų normoms, o apskaičiuota draudimo išmoka bus išmokėta tada, kai pareiškėja pateiks atsiskaitomosios sąskaitos numerį. Draudikas taip pat pažymėjo, kad pareiškėja gali kreiptis į draudiko servisus partnerius arba į savo pasirinktą remonto bendrovę tam, kad būtų atlikti realūs remonto darbai, tačiau prieš tai pareiškėja privalo suderinti remonto darbų sąmatą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą, Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudimo išmokos, atlyginančios per 2019 m. rugpjūčio 27 d. eismo įvykį automobiliui padarytų sugadinimų remonto išlaidas, pagrįstumo.

Vertinant Lietuvos bankui ginčo šalių pateiktus įrodymus, svarbu pažymėti, kad TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta žalos dydžio nustatymo taisyklė: turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingasis draudikas, vadovaudamasis įgaliotųjų asmenų ir (arba) turto vertintojų ataskaitomis ir dokumentais, įrodančiais padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį. Minėta žalos dydžio nustatymo taisyklė detalizuota Taisyklių 13 punkte: nukentėjusio trečiojo asmens turtui (transporto priemonei ar kitam kilnojamajam ar nekilnojamajam turtui) padarytos žalos dydį nustato atsakingasis draudikas ar biuras, vadovaudamasis atsakingojo draudiko ar biuro įgaliotųjų asmenų (ekspertų) ir (arba) turto vertintojų ataskaitomis ar išvadomis, įmonės, kurioje remontuojamas sugadintas turtas, pateiktais šio turto remonto išlaidų skaičiavimais ir (arba) atsižvelgdamas į įmonės, kuri turi teisę remontuoti sugadintą turtą, pateiktus šio turto remonto išlaidų skaičiavimus arba remonto išlaidų pagrindimo dokumentus, taip pat į nukentėjusio trečiojo asmens pateiktus žalos dydį įrodančius dokumentus.

Vadovaujantis Taisyklių 15 punktu, žalos dėl turto sugadinimo, kai jį remontuoti ekonomiškai tikslinga, atlyginimo dydis nustatomas pagal turėtas remonto išlaidas, būtinas atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (arba) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. *Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginamos apskaičiuotos būtinos turto remonto išlaidos (be PVM) sugadintam turtui ar jo detalių ir (arba) dalių rinkos vertei iki eismo įvykio atkurti.* Būtinas remonto išlaidas sudaro remonto darbų, dažymo darbų, keičiamų dalių (nuvertinant dalis dėl nusidėvėjimo) bei dažymo medžiagų vertė ir papildomos išlaidos (transportavimo, saugojimo, techninės ekspertizės ir kitos išlaidos). Būtinos remonto išlaidos apskaičiuojamos pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (arba) dalių įkainius, atitinkančius technologijos lygį, vadovaujantis rekomenduojamais laiko normatyvais.

Vertinant abiejų šalių pateiktus duomenis, svarbu pažymėti, kad iš pateiktos 2019 m. rugpjūčio 27 d. eismo įvykio deklaracijos matyti, kad per eismo įvykį buvo apgadintas automobilio galinis dešinės pusės buferis ir sparnas. Atkreiptinas dėmesys, kad ginčo tarp šalių dėl remonto darbų masto nėra, tačiau ginčas kilo dėl draudiko apskaičiuotos draudimo išmokos dydžio, t. y. draudiko nustatytos remonto darbų kainos. Pažymėtina, kad draudikas, įvertinęs automobilio sugadinimų nuotraukas, 2019 m. rugsėjo 12 d. apskaičiavo 277,80 Eur draudimo išmoką. Pareiškėja, įvertinusi draudiko pateiktus skaičiavimus, su jais nesutiko ir nurodė, kad apskaičiuotos draudimo išmokos nepakaks automobiliui suremontuoti.

Atsižvelgiant į abiejų šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus duomenis, svarbu yra tai, kad draudikas Lietuvos bankui pateikė jo darbuotojo sudarytą remonto suvestinę, kurioje nurodyta, kad automobilio remontas kainuos 277,80 Eur, iš kurių galinio dešiniojo sparno remonto ir dažymo kainą sudaro – 137,70 Eur, galinio buferio remontas ir dažymas – 125,10 Eur ir apdaila be dažymo – 15,00 Eur. Taip pat remonto suvestinėje yra nurodyta, kad pateiktos kainos yra be PVM, o išrinkimo ir surinkimo darbų kaina įskaičiuota į dažymo darbų kainą. Lietuvos banko vertinimu, draudikas, vadovaudamasis teisės aktų reikalavimais (Taisyklių 15 punktu), pagrįstai sudarė remonto suvestinę ir, įgyvendindamas jam teisės aktų pagrindu suteiktą teisę nustatyti draudimo išmokos dydį, apskaičiavo pareiškėjos patirtą žalą. Iš byloje esančių duomenų matyti, kad pareiškėja, nesutikdama su draudiko apskaičiuotu draudimo išmokos dydžiu, remiasi tik subjektyviais paaiškinimais ir nei draudikui, nei Lietuvos bankui nepateikė jokių objektyvių įrodymų, kurių pagrindu būtų galima teigti, kad draudikas remonto išlaidas apskaičiavo nesivadovaudamas Taisyklių 15 punkto nuostatomis ir kad draudiko apskaičiuotos draudimo išmokos neužteks pareiškėjos automobiliui suremontuoti. Darytina išvada, kad draudikas, apskaičiuodamas draudimo išmoką, laikėsi teisės aktų reikalavimų, todėl jo apskaičiuoto nuostolio dydis atitinka žalos nustatymo taisykles.

Siekdama paneigti draudiko eksperto nustatytą automobilio remonto kainą, pareiškėja taip pat nurodė iš „Peugeot“ dalimis prekiaujančios įmonės sužinojusi, kad draudikas nepagrįstai remonto suvestinėje nurodė, kad galinio buferio apdailos kaina – 15 Eur, nes ši

detalė kainuoja 108 Eur. Dėl šios priežasties pareiškėja mano, kad draudikas netinkamai apskaičiavo automobilio remonto kainą, todėl turi ją perskaičiuoti. Nesutikdamas su tokiais pareiškėjos kreipimais nurodytais argumentais, draudikas Lietuvos bankui pateikė elektroninio tinklalapio nuorodą, kurioje matyti, kad eismo įvykio metu apgadintos galinio buferio apdailos kaina rinkoje yra 12,60 Eur. Kadangi pareiškėja nepateikė jokių duomenų, kurių pagrindu būtų galima teigti, kad galinio buferio apdailos nėra galimybės įsigyti už remonto suvestinėje nurodyta kainą, galima daryti išvadą, kad pareiškėjos teiginiai, kad sugadintos automobilio galinio buferio apdailos nėra galimybės įsigyti už 15 Eur, yra objektyviais duomenimis nepagrįsti, todėl atmestini.

Atsižvelgiant į CK 6.251 straipsnyje įtvirtintą visiško nuostolių atlyginimo principą ir vadovaujantis CK 6.38 straipsnio 3 dalyje nustatytu prievolių vykdymo ekonomiškiausiu būdu principu, darytina išvada, kad draudiko apskaičiuotos žalos dydis yra pagrįstas objektyviais įrodymais (draudiko pateikta remonto suvestinė), patvirtinančiais, kad už apskaičiuotą nuostolius kompensuojančią išmoką automobilis būtų visiškai grąžintas į iki 2019 m. rugpjūčio 27 d. eismo įvykio buvusią padėtį, o tai atitinka teisės aktuose įtvirtintas žalos nustatymo taisykles. Dėl šios priežasties nėra pagrindo pareiškėjos reikalavimo draudikui perskaičiuoti draudimo išmoką pripažinti pagrįstu.

Atkreiptinas dėmesys, kad tai, kad draudikas jau apskaičiavo draudimo išmoką, nereiškia, kad, pareiškėjai išreiškus norą, kad transporto priemonė būtų remontuojama draudiko partnerių arba pačios pasirinktame autoservise arba pateikus įrodymus, patvirtinančius, kad už apskaičiuotą draudimo išmoką nebuvo galima grąžinti jai priklausančios transporto priemonės į iki 2019 m. rugpjūčio 27 d. eismo įvykio buvusią būklę, draudikas neturėtų pakartotinai apsvarstyti priimto sprendimo ir perskaičiuoti remonto suvestinėje nurodytos draudimo išmokos. Be to, svarbu pažymėti ir tai, kad, pareiškėjai pateikus atsiskaitomosios sąskaitos numerį, draudikas į ją privalo pervesti draudimo išmoką.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Reguliuojamos rinkos priežiūros skyriaus
viršininkas, pavaduojantis Finansinių paslaugų
ir rinkų priežiūros departamento direktorių

Vaidas Cibas